

A person wearing a bright yellow jacket and dark pants is riding a white bicycle on a grassy field. The scene is captured from a low angle, showing the person from behind. The sun is low on the horizon, creating a strong lens flare and a warm, golden glow. The background consists of trees and a clear blue sky with some light clouds. The overall mood is peaceful and active.

Ilmastotoimia arvioiva kansalaisraati

Professori Maija Setälä, Turun yliopisto
Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä 27.4.2021

Mitä puntaroiva kansalaiskeskustelu on?

1 Keskustelulle valitaan aihe ja määritetään tavoite ja rooli päätöksenteossa.

2 Kansalaisista valitaan satunnaisotannalla ja kiintiömällä monipuolinen joukko.

3 Osallistujat perehtyvät taustamateriaaliin ja kuulevat asiantuntijoita.

4 Osallistujat keskustelevat ja puntaroivat eri näkökantoja ja väitteitä.

5 Osallistujat tuottavat puntaroidun kansalaismielipiteen julkilausuman muotoon.

6 Lausuma saatetaan tiedoksi päättäjille ja julkistetaan laajalle yleisölle.

Raadin tehtävänasettelu

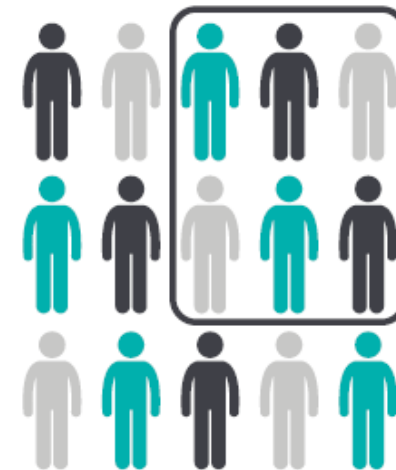
- Kansalaisraadin järjestivät Turun yliopiston tutkijat ympäristöministeriön ja ilmastopolitiikan pyöreän pöydän toimeksiannosta.
- Raadin tehtävä on muodostaa julkilausuma, joka vastaa seuraavaan kysymykseen:
 - *Kuinka kuluttajia koskevat KAISUn ilmastotoimet voidaan toteuttaa siten, että ne ovat mahdollisimman vaikuttavia, mutta samalla kohtelevat kansalaisia oikeudenmukaisesti?*
- Työskentelyn pohjana listaus mahdollisista toimenpiteistä
 - liikenne, asuminen ja ruoka (14 toimenpidettä)

Toimenpiteet (ym:n määrittelemät)

1. Jatketaan kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman toteuttamista ja kävely- ja pyöräilyolosuhteiden parantamista
2. Jatketaan ja korotetaan liikennesähkön ja -kaasun julkisen jakeluinfraktuurin tukea
3. Jatketaan täyssähköautojen nykyistä hankintatukea ja korotetaan tukisummaa
4. Jatketaan nykyisiä konversiotukia vanhan bensiiniauton muuttamiseksi etanoli- tai kaasukäyttöiseksi
5. Toteutetaan romutuspalkkiokampanja tai –kampanjoita
6. Jatketaan ja korotetaan yksityisen latausinfraan tukea taloyhtiöille. Laajennetaan tuki kattamaan taloyhtiöiden lisäksi myös työpaikat
7. Investointituki (öljylämmityksestä luopuminen)
8. Autoverotuksen ja ajoneuvoverotuksen muuttaminen
9. Fossiilisten polttoaineverotuksen nosto
10. Sisällytetään biokaasu ja sähköpolttoaineet jakeluelvoitteeseen
11. Lämmitysöljyn verotuksen tuntuva nosto
12. Kotitalousvähennyksen tason nosto
13. Vähemmän hävikkiä, enemmän terveellistä ja ympäristöystävällistä ruokaa
14. Ilmastoystävällisen ruoan edullisempi hinta

Osallistujien valinta

- Kansalaiskysely (8000 hengen satunnaisotos) maaliskuussa.
 - 570 vastausta, 174 vapaaehtoista
- Tavoitteena 40-50 hengen raati, joka edustaa eri väestöryhmiä
 - Kutsut lähetettiin kiintiöinnin kautta valikoituneille vapaaehtoisille.
 - Kiintiöinnin kriteerit olivat ikä, sukupuoli, asuinpaikka (maakunta) ja koulutustausta
- Kutsuttujen joukosta 36 vahvasti osallistumisensa, 33 osallistui koko raadin ajan.

Raadin kulku

- Puntaroinnin tukena taustatietopaketti ja asiantuntijoiden vastaukset raatilaisten kysymyksiin.
- Moderoituja keskusteluja pienryhmissä ja koko raadin kesken
 - **Pienryhmäkeskustelut:** kysymysten muotoilu, oikeudenmukaisuuden ja vaikuttavuuden yhteensovittaminen, toimenpiteiden arviointi ja julkilausumatekstin muotoilu
 - **Koko raadin keskustelut:** asiantuntijakuuleminen, julkilausumatekstin muotoilu (yleiset huomiot ja yksittäiset toimenpiteet); äänestykset erimielisyystilanteissa

Raadin kulku

1. päivä

Johdatus raadin työskentelyyn ja tehtävänantoon

Asiantuntijoiden esittelyt ja kysymysten muotoilu pienryhmissä

2. päivä

Asiantuntijat vastaavat raadin kysymyksiin

Pienryhmäkeskustelu oikeudenmukaisuuden ja vaikuttavuuden yhteensovittamisesta

Yksittäisten toimenpiteiden arviointi pienryhmissä

3. päivä

Julkilausuman tekstin muotoilu (yksittäiset toimenpiteet)

Yleishuomiot julkilausumaan

Äänestys julkilausumasta

Julkilausuma

- Julkilausuman hyväksymistä koskeva äänestys
 - Kyllä 30, ei 0, tyhjä 2, (poissa 1)
- Julkilausuman rakenne
 - Johdanto
 - Yleiset huomiot
 - Kommentit yksittäisistä toimenpiteistä
- Joitakin havaintoja julkilausumasta
 - Halukkuus toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi
 - Huoli taloudellisista vaikutuksista ja niiden oikeudenmukaisuudesta
 - Kommentteja ennalta määriteltyihin toimiin sekä raadin ehdotuksia

Tulokset

- Julkilausuma
<https://sites.utu.fi/kansalaisraati/materiaalit/>
- Julkilausumaa käsitellään KAISU-virkamiestyöryhmässä
- Infotilaisuus ke 28.4. klo 11.00-11.30 Zoomissa.
- Tutkijat koostavat raadin toiminnasta loppuraportin (dl 30.6.).
- Lisätietoja: utu.fi/kansalaisraati

**TURUN
YLIOPISTO**